

עזר לצבי

Potential Bechinah Questions

גמרא

1. אירוסין ונישואין. באר את ההבדל ביניהם מן התורה ומדרבנן.
2. יתומה בחיי אביה. באר את הפתגם.
3. שוה פרוטה. באר את שיעור הפרוטה ושווי השיעור לפדיון הבן בזמן הזה לדעת הרמב"ן והחזון איש.
4. מאימתי משערין את שווי הפרוטה לגבי פדיון הבן?
5. כל שאינו יודע בטיב גיטין וקידושין לא יהא לו עסק עמהן. באר את כלל זה.
6. סידור קידושין וגיטין בלילה. באר דין זה.
7. מהן ג' השטרות שצריכות להיות לשמה?
8. באר את יסוד קנין חליפין/סודר.
9. מהן ד' דרגות של דעת בקנינים?
10. האם בעינן עדות לקיום הדבר בחליפין?
11. האם בעינן עדות לקיום הדבר ביבום ובחליצה?
12. תוך כדי דיבור כדיבור דמי. באר את מחלוקת הראשונים במהות דין זה.
13. נישואין. תן שיטות הראשונים בצורת קנין זה.
14. האם הכלה חייבת לכסות את ראשה מיד אחרי החופה?
15. האם אפשר לישא אשה על ידי שליח? באר את הענין והשלכותיו בשינוי המנהגים בעשיית הבדאקין.
16. האם מותר לעבד עברי לקחת שפחה כנעני שלא על ידי אדונו? באר את יסוד הענין.
17. קידש אשת איש אין קידושיו קידושין. באר את יסוד הענין.
18. כבר נהגו... לקדש בכסף. באר את כוונת לשון הרמב"ם בזה.
19. אשת כהן בת ישראל אוכלת בתרומה. באר את מקור הענין.
20. באר את שיטת הפני יהושע שאלמנת עכו"ם אסורה לשוק.
21. עד אחד במת בעלה התירו משום עיגונא. באר את יסוד ההיתר לדברי הפני יהושע.
22. שאסר לה אכולי עלמא כהקדש. באר את השלכות הלישנא דרבנן בדינים דאורייתא.
23. מומר לכל התורה כולה שמל תינוק, האם חייבים להטיף דם ברית?
24. האם נטע רבעי נוהג בחו"ל? באר את הענין.
25. ספק הלכה למשה מסיני. מה הדין? באר את יסוד הענין.
26. הלכתא גמירי לה. באר את הפתגם.
27. פדיון מעשר שני. באר את דעת השאילתות לאור קושיות האחרונים ויישוביהם בדבריו.
28. תן ב' ביאורים למח' הרמב"ם והגאונים ביסוד איסור ועונש ערלה ורבעי בחו"ל.
29. הגדר או באר בקצרה: דגן, תירוש, ויצהר.
30. למה אין מברכים על חליצה?
31. פרוטה חמורה. באר את הענין.
32. האם יש מצוות בכור בהמה טהורה בחוץ לארץ? באר את המחלוקת.
33. מצוות הרשות. תן ב' דוגמאות.
34. באר את דעת הרמב"ם שכהן שבא על גרושה אינו חייב מלקות אלא אם כן קדשה קודם.
35. וקנינא מיניה. למה הזהירו שלא לכתוב מילים אלו בשטר הרשאת עכו"ם?
36. אונאה. אין אונאה לקרקעות, הקדש, עכו"ם. באר את הענין.
37. באר את ההבדל בין מקח טעות ואונאה.
38. איזה קניינים עושים עם הגוי במכירת חמץ?
39. קנין אגב. האם פועל מן התורה או מדרבנן?
40. האם נערה יכולה לקבל קידושה על ידי עצמה?
41. נבעלה לפסול לה פסלה. באר את המחלוקת בדין אשת חלל והנ"מ ביניהם.
42. בת כהן הנישאת לישראל, למה אינה אוכלת בתרומה?
43. מילה שלא בזמנה. האם דוחה יום טוב שני של גלויות?
44. הזרעה מלאכותית. האם זה אשת איש והולד ממזר או היתר גמור?

45. מצות יעוד קודמת למצות הפדיה. תן א' מב' דוגמאות שהזכרנו שלומדים מדין זה.
46. כשהיבם רוצה לייבם והיבמה אינה רוצה להתייבם, מה הדין?
47. האם אפשר לעשות מאמר על ידי שטר? באר את הענין.
48. כל זה אכניס. באר את הפתגם.
49. יבום. האם זה פועל מדין קידושי ביאה או מצוה בפני עצמו?
50. באר את המחלוקת רש"י ורשב"א בענין אין פודין הקדשות בשטר.
51. קידש וגירש במחובר בקרקע. מה דינו. באר את הענין.
52. מה מצינו. איזה מן המידות שבהן התורה נדרשת פועל במידה זו?
53. וכפר בעדו ובעד ביתו. באר גדר ביתו.
54. האם מותר לערוך חופה בתוך בית הכנסת?
55. ארוסה בת ישראל בתרומה. באר את דברי המשנה ראשונה ונמשנה אחרונה.
56. מתי אומרים לא פלוג בתקנת חכמים?
57. האם כהן בעל מום בפניו או ידיו כשר לישא כפיו?
58. חופה תחת הרקיע. באר את טעם מנהגינו לדעת הגר"ח מוואלז'ין לערוך חופה תחת הרקיע בקשר לדברי התוספות בדין חופה אלמנה.
59. הזורע שדה הבקר חייב במעשרות. באר הענין.
60. צרפתי שקרא קריאת שמע בצרפתית בניו יורק. האם יצא?
61. באר את כוונת הגמ' ב"גופא" ו"אמר מר."
62. ישראל ששכב עם שפחה כנענית. מה עונשו?
63. מלוה להוצאה ניתנה. באר את הפתגם.
64. טלי גיטך מעל גבי קרקע. מה הדין? ומה בקידושין?
65. מהן הד' סוגי ריבית?
66. קידש אשה במעמד שלשתן ונבעלה לאחר. האם חייבת מיתה?
67. באר המחלוקת היסודית בין רש"י ותוס' עם הרמב"ם והראב"ד בביאור קדושין במלוה בארווח לה זימנא. וקשר מחלוקת זאת עם מחלוקת הרמב"ם והרשב"א בדין אמירת האשה באדם חשוב.
68. האם חייבים להחזיר את הריבית מהבנק שמרוויחים בשבת?
69. האם מותר לשלם ריבית על ידי שליח?
70. כהן המסייע בבית הגרנות. באיזה מתנה דייקנו שלא נוהג דין זה לשיטת הרמב"ם?
71. באר את המחלוקת ביסוד קנין קרקע על ידי כסף בין הסמ"ע והט"ז.
72. יום ל"א של בכור שחל בשבת היאך יעשו. האם צריכים להמתין עד אחד בשבת או האם יש תקנה שיהא נפדה בשבת?
73. באר מתי בעינן משפטי התנאים.
74. אב ששר ורקד בשביל הכהן, האם בנו פדוי?
75. האם כל בני אדם הוקשו לקרקעות או רק עבדים?
76. איזה קניינים פועלים בגט?

Potential Answers

Gemara

1. Yerushah and Tuma, according to the **Ra'avad**, are DeOraita. Hafarat Nedarim and Onesh Mitah are leKulei Alma Min Hatorah. She'er, Kesut, veOnah are a Machaloket. Terumah is MiDeRabbanan.¹
2. A Ketanah who was married off by her father and then divorced or widowed after Nissuin.²
3. **Ramban**: A perutah is worth half a barley grain's weight in pure silver. **Chazon Ish**: Pidyon HaBen should be done with the equivalent of 96g, Melkar HaDin, but the Minhag is 100g. Some say Melkar HaDin 101g.³
4. **Rav Moshe**: From the founding of the country. **Chazon Ish**: From the 31st day.⁴
5. **Rashi**: To be a Dayan in these matters risks irreversible damage in Arayot. **Tosafot**: Might be Mekadesh a woman or divorce one's wife without realizing.⁵
6. **Some Acharonim**: The Ohr Zarua equates Siddur Gittin veKiddushin to a function of Beit Din, so they may not be done at night. **Most Acharonim**: He only said it by Gittin. Beshaat Hadachat, we even do Gittin baLaylah.⁶
7. Get Ishah, Get Shichrur, and Shtar Kiddushin.⁷
8. **Reb Chaim**: It's an expression of a higher level of Da'at.⁸
9. Yibum and Chalitzah only need Kavanna, not Daat. Haflaah requires the lowest level of Da'at that even a Muflah Samuch Leish can effect it, while Mekach uMemkar requires one to be a full Bar Da'at. Kiddushin and Gittin are even higher, because they cannot be undone Toch Kedei Dibbur. **Reb Chaim** and the **Chelkat Yoav**: point out that Gittin is actually a step above Kiddushin.⁹
10. **Rambam**: No. **Ra'avad**: Yes.¹⁰
11. Yibum: **Binyan Tzion**: Yes. Chalitzah: **Reb Chaim**: No, only Da'at.¹¹
12. **Ran**: The fact that one retracted his statement is a Gilui Milta that he never had Kavanna for it to be Chal in the first place. **Avnei Miluim**: Most other Rishonim just say Ati Dibbur uMevatel Dibbur.¹²

¹ רמב"ם הלכות נחלות א:ח ואבל ב:ז, שיעור כ"ו נדרים פט. ובהרבה מקומות.

² קידושין ב. ויב. שלחן ערוך אבן העזר לא:ב, רמב"ן הלכות בכורות פרק ח, סג:; בבא מציעא מד:; חזון איש חושן משפט טז:ל, שיעורין של תורה (להסתייפלר) עמ' סה, בעקבי הצאן עמ' רסח, שיעור א'

³ אגרות משה יורה דעה א:קפט, חזון איש שם, שיעור א'

⁴ קידושין ו. רש"י שם ד"ה לא, תוספות שם ד"ה לא, שיעור א'

⁵ הנ"ל, שלחן ערוך יורה דעה רמב"ד בהג"ה, רש"י גיטין ה: ד"ה ממונה אגיטי, שלחן ערוך אבן העזר קכג: בהג"ה וקמב:ג-ד, ים של שלמה כתובות א:ב, רש"י סנהדרין ב. בד"ה המיאונים, שו"ת נודע ביהודה תניינא אבן העזר סי' קי"ד, שלחן ערוך סידור הגט סימן פח-פט, שיעור א'

⁶ גיטין כו. קידושין ט., שיעור א' וז'

⁷ שיעור א' וב'

⁸ גינת אגוז סימן לב, שיעור א' וב'

⁹ רמב"ם הלכות מכירה ה:ט, וכת:ח, שיטה מקובצת בבא בתרא מ., שיעור א' וב'

¹⁰ תוספות קידושין יב: ד"ה משום פריצותא, שו"ת בנין ציון סימן קמז ובחדשות סימן כ, חידושי ר' חיים הלוי הלכות יבום וחליצה ד:טז, חלקת יואב – קונטרס בדיני אונס (ענף ה'), תוספות יבמות קה: ד"ה קטנה, גינת אגוז סימן לב, שיעור ב'

¹¹ נדרים פז. ור"ן שם ד"ה והלכתא, אבני מילואים כז:ט, גינת אגוז עמ' קטז, שיעור ב'

13. **Rambam:** Yichud HaRaui LeBiah. **Ran:** Hachnassah Lirshuto. **Mordechai:** Badeken. **Tosafot:** Betulah: Hinumah. Almanah: Yichud. **Rama:** eating alone together after the Chuppah.¹³
14. **Chacham Ovadia:** Yes, that's why they don't do Yichud until they go home! **Rav Moshe:** No, not until she has a Shem Beulah, the next morning or when she takes off her gown.¹⁴
15. **Dagul Mervavah:** Yes, that's how some communities have the Rabbanim do the Badeken and not the Chattan. **The Rav:** One can only make a Shaliach for something on which he is the Bealim. Since Nissuin doesn't need Da'at, one is not the Bealim to make a Shaliach. Hence, the Chattan alone should be the one to do the Badeken. The communities in which the Minhag is for the chattan to not be present at all are relying on the fact that, Melkar HaDin, the Halacha does not follow the opinion that the Badeken is Nissuin.¹⁵
16. **Sha'ar HaMelech:** depends on Tosafot and Ramban – line of duty and only Muttar if the master gives her to him or Kinyan Issur that makes it totally Muttar.¹⁶
17. **Pnei Yehoshua:** Kinyan Issur, since Kiddushin doesn't work on an Eshet Ish, as she's already Niknet to someone else. **Avnei Miluim:** There's no further Kinyan by Eshet Ish, because she's a Chiyuv Keritut, not because there's a preexisting Kinyan Issur. **Marcheshet:** It's actually a Machloket Amoraim in Yerushalmi Yevamot. The Pnei Yehoshua doesn't think there's a Chalot Kinyan, but rather that there's a Maaseh Kinyan which creates a Chalot Ishut.¹⁷
18. **The Rav:** La'apukei the Karaim who don't believe in Torah SheBaal Peh.¹⁸
19. **Gemara:** Kiddushin: Kinyan Kaspo. **Rav Schachter:** Nissuin: Kol Tahor Beveito Yochal Kodesh.¹⁹
20. **Pnei Yehoshua:** The Pasuk of Mitat HaBaal is only by Bnei Yisrael, so there's no Hetter for non-Jewish widows. **Acharonim:** Against the Gemara in the Sugya of Bnei Noach.²⁰
21. **Pnei Yehoshua:** Based on the Sifri, Ed Echad is believed Min HaTorah. The need for two Edim is actually a Din MiDeRabbanan which was relaxed beMakom Iggun. **Rav Schachter:** He understood Mitat HaBaal to be Edut of Gilui Milta beAlma. Mitat HaBaal end the Ishut, and, consequentially, the woman is Mutteret, while other Rishonim/Acharonim will have to say it's actually Mattir her directly and a Davar Shebe'ervah to require to Edim Min HaTorah.²¹
22. **R' Baruch Ber: Tosafot:** With respect to Kiddeshah LeChatza'in Pashtah beKullah. **Avnei Nezer:** Tzarat Sotah and Hetter LeBaal, because Sotah breaks the Ishut into two. It only contains the Issur LeKulei Alma, not the Hetter LeBaal. The Zikah to her only contains the hetter to the Yavam.²²

¹³ רמב"ם הלכות אישות פרק י, ר"ן כתובות א. בדפי הר"ף, שלחן ערוך אבן העזר נה: א וסא:א, משנה למלך הלכות אישות יב, שו"ת יביע אומר חלק ה אבן העזר סימן ח, שיעור ב'

¹⁴ שו"ת יחיה דעת ה: סז, ע"ע ביביע אומר הנ"ל, שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ו סימן ג (מהדורת פרסום מראש), שיעור ב'

¹⁵ דגול מרבבה יורה דעה שמב:א, תוספות כתובות עד., שיעור ג'

¹⁶ קידושין טז, חידושי הרמב"ן שם ד"ה זאת אומרת, אבני מילואים – שו"ת סימן יז, גיטין לט., נפש הרב עמ' יט סוף הערה 23, רמב"ם הלכות שכירות יג:ז, תוספות יבמות ע: ד"ה אלמא, חוסן יוסף אות א, מאירי קידושין שם, רמב"ם הלכות איסורי ביאה יב:א-יג, תוספות קידושין טז, שער המלך הלכות עבדים ג:ג, שיעור א', ג', ט"ז, וכו"א

¹⁷ פני יהושע גיטין מג. ד"ה שם אמר רב חסדא, אבני מילואים מד:ד

¹⁸ רמב"ם הלכות אישות ג:כא

¹⁹ כתובות נח., קידושין ה., רש"י קידושין י: ד"ה זו שביאתה מאכילתה

²⁰ רמב"ם הלכות מלכים ט:ח, ירושלמי קידושין א:ב, פני יהושע קדושין יג: בתוספות ד"ה לכו"ע, סנהדרין נח., שיעור ג'

²¹ יבמות צ: ירושלמי גיטין ד:ב, גינת אגוז עמ' קמו, פני יהושע כתובות כב., שו"ת נודע ביהודה מהדורא קמא אבן העזר סימן לג ומהדורא נתיינא אבן העזר סימן קמו, ארץ הצבי עמ' קלא שיעור ג'

²² תוספות קידושין ז, גליוני הש"ס קידושין ב ומא., שו"ת אחיעזר חלק א אבן העזר סימן א, יבמות יא:., תוספות שם, כוזרי מאמר ג:מח-מט, שו"ת אבני נזר אבן העזר סימן רמ, רש"י דברים כב:כב, ועמר נקא לרבנו עובדיה מברטנורא שם, ארץ הצבי עמ' קה וקי, גינת אגוז עמ' קב, שיעור ד' וכו"ה

23. **Rama**: Yes. **The Rav**: **R' Moshe Soloveitchik**: If the parents are observant, they should wait. Otherwise, let him do the Milah, as we don't want them to push it off and not do it at all.²³
24. **Tosafot**: It depends if you hold Revai on Netiot is Assur MiDeRabbanan or not at all Ba'Aretz.²⁴
25. **Rambam**: LeKulah, from Orlah. **Ramban**: Orlah is the exception, not the rule!²⁵
26. **Natziv**: **Rashi** and other Rishonim: Halacha LeMoshe MiSinai. **Rambam**: Kabbalah MiSinai.²⁶
27. 4 Kashyas, Two Dinim:²⁷
- a. Difficulties
    - i. Omits Kesef (only writes Shaveh Kesef)
    - ii. Omits Chomesh
    - iii. Omits Berachah
    - iv. (Tosafot on the Gemara) Extra Pasuk for Neta Revai instead of a Gezerah Shavah
  - b. Yishuvim
    - i. **GRA**: at least change the girsa from Shaveh Kesef to Kesef.
    - ii. **Natziv**: There are two aspects to Pidyon Maaser Sheni: Mitzvah and Mattir. The former entails Kesef, a Berachah, and Chomesh and is shayach to be done that way Lechatechilah. Nowadays that we're not going to take the money to Yerushalayim, we only employ the Mattir to eat the fruit. Hence, we need an additional Pasuk for Revai, because the general pidyon exists independently to allow a person to eat his Revai even when he is unable to perform the Mitzvah. Kesef is only by Mitzvat Pidyon, but the Pasuk by Mattir doesn't mention Kesef.
28. The **Rambam** holds that Orlah applies in Chutz LaAretz through Halacha LeMoshe MiSinai, while Revai does not, and the **Geonim** disagree. The **Geonim** also hold one would get Malkot for violating Orlah in Chutz LaAretz, yet the Rambam argues it's not a Lav, just Halacha.
- a. **Reb Chaim** explained that the **Rambam** thought it was a Halacha HaMechadesh a standalone din, unrelated to the standard Lav of Orlah, and the **Geonim** thought it was a Halacha HaMefarshet the Din written in the Torah. **Rogotchover**: This explains why Orlah in Chul is usually thrown away and not burned, as the Halacha only pertains to the Issur Achilah not the Mitzvat Sereifah. If one doesn't assume like the Rambam, then the **Chatam Sofer** argued that Sereifat Orlah is just a Mattir and not a Mitzvah. **Reb Chaim**, consistently, disagrees.
  - b. **Minchat Chinuch**: The Geonim hold like Tosafot that Revai is really the fourth year of Orlah, in which the Issur is removable, so the application of Revai in Chutz La'Aretz is just an extension of Orlah.
  - c. **Torat Zeraim**: Agricultural *Issurim* apply in Chutz La'Aretz, but not the *Mitzvot*. Since the Rambam thinks Neta Revai is just a Mitzvat Pedyah, he thinks it can't apply in Chutz

²³ שלחן ערוך יורה דעה רסד:א, רבי עקיבא איגר שם בהג"ה, נפש הרב עמ' קפ, שיעור ד'
²⁴ קידושין ג, תוספות קידושין ג. ד"ה אתרוג, ברכות לה, תוספות שם, בעל המאור ברכות כו: בדפי הר"ף, רש"י סוטה מג: ד"ה קלא אית ליה, קידושין לט, שיעור ד'
²⁵ רמב"ם הלכות מקוואות ח:ו, ארעא דרבנן לר' ישראל יעקב אלגאזי, מע' ס' אות תמ ד"ה ספיקא דהלכה למשה בסיני, שיעור ד'
²⁶ הקדמת הרמב"ם לפירוש המשנה, קדמת העמק סימן א אות ב-ג, שיעור ד'
²⁷ תוספות ברכות לה. ד"ה ולמאן, שאלות קדושים סימן ק, העמק שאלה שם, רמב"ם הלכות מעשר שני ונטע רבעי ב:ב ומאכלות אסורות י:ז, ביאור הגר"א יורה דעה הלכות ערלה רצד:כ, בבא מציעא נה, שיעור ו'

La'Aretz, whereas the Geonim think there is an actual Issur of Neta Revai and it consequently does apply in Chutz La'Aretz.²⁸

29. **Most Rishonim:** Wheat, grapes, and olives. **Ramban:** Wheat, wine, and oil.²⁹

30. **Abudraham:** It's like a Lav HaNitak LeAseh, should've done Yibum, so no Beracha for doing Chalitzah.³⁰

31. **She'eltot:** Can be Podeh Maaser Sheni on a Shaveh Perutah. **GRA:** Based on the Gemara that there's no Ona'ah for Hekdesh. **Chatam Sofer** holds paper money is shtar, not Kesef, so we can't use that. **Chazon Ish:** As long as the coin is worth more than a Perutah, if you're Podeh onto a Perutah of it, one can subsequently and indefinitely be Podeh more Maaser Sheni onto the remaining infinitely miniscule values.³¹

32. **Rambam:** There is, and it requires Pidyon. **Ra'avad** had a Girsah in the Rambam that said there isn't, so he argues, but we have the right Girsah. Therefore, there really is no Machaloket.³²

33. **Kaftor vaFerach: Ra'avad:** Even though the Chiyuv Maasrot on all other fruits and vegetables is only MiDeRabbanan, once you do it, it's Chal Min HaTorah. **Natziv: GRA:** Matzah after the first night is a Mitzvat HaReshut.³³

34. **Minchat Chinuch:** It's only MiDeRabbanan if they're not married. **Rav Shach:** BeMechilat Kevodo, it's a Chatzi Shiur and still Assur Min HaTorah. **Rav Soloveitchik:** It's an Issurei Ishut, not an Issurei Biah. **Rav Schachter:** Not Muchrach.³⁴

35. **Tosafot:** It implies Shelichut, and there is no Shelichot LaAkum.³⁵

36. **Ramban:** There's no penalty by Karka, but there certainly still is an Issur. **Mishkenot Yaakov:** Same for Goyim.³⁶

37. When it's a mistake in Min, quantity, or Mishkal, then it's Mekach Taut, but a mistake in price, is Onaah.³⁷

38. Maot, Chalipin, oral declaration, Situmta, Chatzer, Agav.³⁸

39. **Tosafot Bava Kamma:** MiDeRabbanan. **Tosafot Kiddushin:** Min HaTorah.³⁹

40. There's a Machaloket Tannaim in Gittin if she can accept her Get or not, and a Gemara later in Kiddushin that says they agree that she cannot accept her Kiddushin. Therefore, there is a contradiction between that Gemara and the one in the beginning of Kiddushin, which says she can, and the **Tosafot HaRosh** says that the latter is Shelo KeHilcheta.⁴⁰

41. **Rambam:** Zonah. **Tosafot:** Challalah. Nafka Minah for Hatraah.⁴¹

²⁸ ברכות לו. ופני יהושע שם ד"ה שם בגמרא, חידושי ר' חיים הלוי הלכות מאכלות אסורות י:טו, שעורי הרב הגאון רבי יוסף דוב הלוי סולוביצ'יק זצ"ל למס' קידושין עמ' כא, שו"ת חתם סופר חלק ב (יורה דעה) סימן רפו, ערוך השלחן יורה דעה רצד:ג, קידושין לו: תורת זרעים תרומות ג:ט ד"ה ובזה יבואר, גינת אגוז עמ' יא, שיעור ה' ו'כ"ד

²⁹ שיעור ה' ו'כ"ד
³⁰ אבודרהם ברכת המצות ומשפטיהם, שיעור ו'

³¹ חזון איש דמאי טו:יב, נזר הקודש לר' משה רוזן, שיעור ו'

³² רמב"ם הלכות בכורות א:ה, כסף משנה שם, מאירי ברכות לה. ד"ה ארבע, רמב"ם הלכות מאכלות אסורות י:טו, שיעור ו'

³³ כפתור ופרח פרק ג ד"ה כתב הראב"ד, מעשה רב סימן קפה, העמק דבר, שיעור ו' ו'כ"ד

³⁴ שיעור ו'

³⁵ תוספות קידושין כו: ד"ה ה"ג אלא מאי, שיעור ז'

³⁶ רמב"ן ויקרא כה:יד-טו, גינת אגוז עמ' עא, שו"ת משכנות יעקב חושן משפט סימן נט, מנחת חינוך שלז:א, רש"ש בכורות יג: ד"ה גמרא ואי אתה מחזיר אונאה לעובד כוכבים, בעקבי הצאן עמ' פח, שיעור ז' ו'כ"ד

³⁷ שיעור ז'

³⁸ תוספות קידושין ג. ד"ה ואשה, שלחן ערוך חושן משפט קכג:יד, ש"ך חושן משפט קכג:ל, קצות החושן קצה:א, ריטב"א קידושין ג. משנה ברורה תמח:יט, מגן אברהם תמח:ד, שיעור כ"ד

³⁹ דברי הימים ב כא:ג, תוספות בבא קמא יב. ד"ה אנא מתניתא ידענא, תוספות קידושין ה. ד"ה שכן פודין, גליון הש"ס שם, שלחן ערוך חושן משפט סימן ס, ש"ך שם, שיעור ז' י"א ו'כ"ב

⁴⁰ גיטין סד: קידושין מג:מד, מלחמת ה', קידושין ג:, תוספות הרא"ש שם ד"ה וכי תימא

⁴¹ רמב"ם הלכות איסורי ביאה יח:א וה, תוספות קידושין ד. ד"ה זרע וסז. ד"ה והרי, שיעור ט'

42. **Tosafot**: She's no longer in her father's Reshut. **Griz**: Ishto KeGufo.⁴²
43. **Noda BeYehuda**: Should be Muttar MiDin Safek Sefeka. **Rav Moshe** is said to have disagreed, but **Rav Schachter** holds like the NodaBeYehuda.⁴³
44. **R' Yosef Engel**: Mamzer! **Rav Moshe**: Not Mamzerut, whether she be married to someone else or even if the donor is a Mamzer himself.⁴⁴
45. One cannot sell a girl when Yovel isn't observed, since it has to be possible for her to go free. **Griz**: The **Rambam**'s opinion that one must sell an Amah for at least two Perutot so that there's what to be Meya'ed is not extended to Eved Ivri.⁴⁵
46. **Rivash**: She's a Moredet.⁴⁶
47. **Rashi**: The Bavli says both Kesef and Shtar work. **Rambam** omits Shtar. **Maggid Mishneh**: It's Lav Davka. **GRA**: It could be the Rambam was paskening davka Kesef like the Yerushalmi. **The Rav**: The reasoning would be that it would be impossible to achieve Lishmah in a Shtar Maamar, because it's not a real Shtar Kiddushin, while Kesef, by definition, need not be Lishmah, so it works.⁴⁷
48. **Tosafot**: Usually, there's a Kal vaChomer where a difference in Dinim is questioned by another Din (Pircha), but when the difference is questioned by a Sevara, one can say "Kol Zeh Achnis" and simply say that "Even though this Sevara is true, we still said..."⁴⁸
49. **R' Menachem Zamba**: **Ri**: Kiddushei Biah. **R' Elazar MiShazna**: Mitzvah Bifnei Atzmah.⁴⁹
50. **Griz**: **Rashi**: One can't write an IOU for the Karka he's getting from Hekdesh. **Rashba**: Just can't transfer Karka of Hekdesh to the owner with a Shtar. Rashi might hold Pidyon only works when the Kedushah is transferred to something else, and the Rashba sees the Kinyan as an attempt to reinstate the original owner and mimeilah take the Kedushah away from Hekdesh.⁵⁰
51. Kiddushin: **Tosafot**: BeTorat Shtar it's Pasul, as it's like Gittin, but BeTorat Kesef, it's fine. **Rashba**: Kasher, based on the Tosefta. Gittin: **Yerushalmi**, **Tosafot**: Pasul. **Bavli** sounds like it's Kasher. **Rashba** rereads that ונתן only applies to Metaltelin, not Karka. **Ohr Sameach**: but in Biblical Hebrew, it does! Rather, the Rashba means there's a lack of Netinah and it's similar to Teli Gitech meAl Gabei Karka.⁵¹
52. **Peri Megadim**: **Rashi**: Binyan Av. **Others**: Kal vaChomer.⁵²
53. **Bavli**: Only Nesuah. **Yerushalmi**: Even Arusah. **Tosafot** reexplains it so they don't disagree. **Ri HaLavan**: It's clear they disagree.⁵³

⁴² תוספות כתובות מו: ספר מילי דקידושי עמ' צב, שיעור ט'

⁴³ שבת קלז, רמב"ם הלכות מילה א:טו, שלחן ערוך יורה דעה רסו:ח, שו"ת נודע ביהודה מהדורא קמא אורח חיים סימן ל, שיעור ט'

⁴⁴ חוסן יוסף (ענגיל) סימן סב, שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק א סימן י, נפש הרב עמ' רנה, ארץ הצבי עמ' קיג, חלקת מחוקק אבן העזר א:ח, שיעור ט'

⁴⁵ קידושין ד: רמב"ם הלכות עבדים ד:ג, חידושי הגר"ז בכורות יג, שיעור ט'

⁴⁶ בית יוסף אבן העזר סימן קסה, שיעור ט'

⁴⁷ יבמות נב, רש"י קידושין ב. ד"ה ביאה, רמב"ם הלכות יבום וחליצה ב:א, שלחן ערוך אבן העזר קסו:ב, ביאור הגר"א שם ס"ק ד, ארץ הצבי עמ' קפא, שיעור י' וכ"ה

⁴⁸ תוספות קידושין ד: ד"ה מאי ליבמה, שיעור י'

⁴⁹ תוספות קידושין ד: ד"ה מה ליבמה, שו"ת זרע אברהם (הרב אברהם לופטביר לרב מנחם זעמבא) סימן נח, עמ' נא, שו"ת זרע

אברהם (הרב מנחם זעמבא לרב אברהם לופטביר) סימן כד אות ב, עמ' 190, שיעור י'

⁵⁰ קידושין ה, רש"י שם ד"ה שטר, רשב"א קידושין ה. ד"ה מה לכסף, כתובות קא:קב, קידושין ח, שו"ת בית הלוי א:כג, גיטין מ:;

רש"י שם ותוספות שם, חידושי ר' חיים הלוי הלכות מעשר שני ונטע רבעי פרק ח הלכה ז, שיעור י'

⁵¹ תוספות קידושין ה. ד"ה שכן פודין, חידושי הרשב"א גיטין כא: ד"ה אין כותבין, אור שמח הלכות גרושין א:ו, ארץ הצבי עמ' קפג,

ר"ן קידושין א. בדפי הר"ף ד"ה איסור האיטלקי, חידושי הרשב"א קידושין, שלחן ערוך אבן העזר לב:ד, שיעור י"א וכ"ב

⁵² רש"י בבא קמא סג: שושנת העמקים כלל א וגינת ורדים (שניהם לבעל הפרי מגדים), ארץ הצבי עמ' ח, שיעור י"א

⁵³ בבלי יומא יג, ירושלמי יומא א:א, תוספות יומא יג: ד"ה לחדא, תוספות ישנים יומא ב. ד"ה שמא תמות אשתו, תוספות ר"י הלבן יומא יג. ד"ה דמקדש, גינת אגוז עמ' קד, שיעור י"א, עבודת יום הכיפורים

54. **Chatam Sofer**: It's Chukot Akum! **Rav Dovid Lifshitz** wouldn't go to a wedding inside of a shul. **The Rav** would try to avoid it.⁵⁴

55. Four explanations:⁵⁵

<i>Shitah/Makor</i>	<i>Rishonah</i>	<i>Acharonah</i>
<i>Ullah</i>	Shema Tashkeh	Simphon
<i>Rav Shmuel bar Yehudah</i>	Simphon	Simphon with Bedikat Chutz
<i>R' Eliezer</i>	Considered Nissuin already	Not considered Nissuin
<i>Beit Yaakov</i>	Takanah without a Lo Pelug	Takanah with a Lo Pelug

56. **Mishkenot Yaakov**: When they included the Ta'am HaGezeirah in the Nusach HaGezeirah, it's not BeTorat Lo Pelug.⁵⁶

57. **Beit Yosef**: Nowadays that they cover their hands, it's ok, since nobody will notice. **Mishnah Berurah**: Only if that's already the Minhag HaMakom.⁵⁷

58. **Tosafot**: Chuppah is only Koneh for Betulah, not Almanah. **R' Chaim Volozhiner**: Perhaps it really is Koneh, but since we only do a Betulah's Chuppah outside so she gets the Beracha and the Almanah's is done inside, the reality is that it's just unable to be Koneh in the usual location. **Rav Schachter**: Somewhat difficult to say that the Minhag existed so long ago.⁵⁸

59. **Pnei Moshe**: You're Koneh the Karka with Chazakah, so it's not Hefker anymore. **Reb Chaim**: Regardless of the Sadeh's status, the Perot are yours and require Maaser.⁵⁹

60. **Mishnah Berurah**: It has to be the official spoken language of the country I'm currently in. **Rav Hutner**: No!⁶⁰

61. **Yad Malachi**: One refers to Tannaim and the other refers to Amoraim, but there are too many Ra'ayot in each direction to determine conclusively.⁶¹

62. **Rambam**: Nothing, but it's quite the horrendous Aveirah.⁶²

63. **Rashi**: The money is now hers and she owes him other money. **Tumim**: They're Shelo, but not Birshuto.⁶³

64. Gittin: Pasul. Kiddushin: Safek.⁶⁴

65. Ribbit Ketzutzah, Mechezei KeRibbit, Avak Ribbit, and Ha'aramat Ribbit.⁶⁵

⁵⁴ שו"ת חתם סופר חלק ג' (אבן העזר חלק א) סימן צח, נפש הרב עמ' רנז, מפני הרב עמ' רעז בהערה, דברי הרב עמ' רמא, שיעור י"א

⁵⁵ קידושין ה., כתובות ב. ונח. נדרים עג., קידושין יא. ומה.: רשב"א שם ד"ה רב אסי, בית יעקב כתובות נח., ארץ הצבי עמ' קלט
⁵⁶ שו"ת קהלת יעקב חושן משפט סימן ב, שו"ת הראש כלל ב סימן ח, טור אורח חיים הלכות ציצית סימן ט, מגן אברהם ט:ז, ט"ז
אורח חיים ט:ט, ביאור הלכה סימן שג ד"ה והשתא דלית לן ר"ה גמור, ארץ הצבי עמ' קלה

⁵⁷ כסף משנה הלכות תפילה וברכת כהנים טו:ב, בית יוסף ושלחן ערוך אורח חיים קכח:כג ולא, משנה ברורה שם ס"ק צא-צב וקטו
וקיז, שיעור י"ב

⁵⁸ קידושין ה-ה.: שו"ת עמודי אור (ר' יחיאל הלר) אורח חיים סימן יב, שלחן ערוך אבן העזר סימן סא בהג"ה, מפני הרב עמ' רעז,
בעקבי הצאן עמ' רסה, שיעור י"ג

⁵⁹ ירושלמי מעשרות א:א, פני משה שם, רמב"ם הלכות תרומות ב:יא, חידושי ר' חיים הלוי הלכות מלוה ולוה כא:א, שיעור י"ד
⁶⁰ קידושין ו., ביאור הלכה סב:ב, ספר הזכרון למרן בעל ה"פחד יצחק" עמ' רט, חידושי הר"ן שבת, חידושי הגר"ז סוטה לב: ונזיר נ.,
אורח מישור נזיר ב., שיעור ט"ו

⁶¹ רש"י סוכה יד. ד"ה משום הכי מטמא ר' יוסי, יד מלאכי כללי התלמוד כלל עג, שיעור ט"ו
⁶² רמב"ם הלכות איסורי ביאה יב:יא-יג, שיעור ט"ז

⁶³ קידושין ו.: רש"י שם ד"ה אינה מקודשת ולא צריכא, קידושין מז-מז: תוספות שם ד"ה לעולם, בבא מציעא ד., רש"י שם ד"ה
והילך, הגהות הגר"א שם אות א, שולחן ערוך חושן משפט עב:לח, ש"ך שם ס"ק קנג, תומים שם ס"ק נד, שיעור ט"ז

⁶⁴ בית שמואל כז:ג ול:א, שיעור ט"ז
⁶⁵ גינת אגוז עמ' עא, פלתי המדע לשלחן ערוך יורה דעה הלכות רבית, כללא דרביתא (דף קיז ע"ג – קיח ע"ב), מלחמת ה' בבא
מציעא לו. בדפי הר"ף, שו"ת אמרי יושר ח"א סימן קנ, רמב"ם הלכות מלוה ולוה ה:טו, שיעור ט"ז

66. It depends if one holds like the half of the Rishonim who hold Kinyanim DeRabbanan work on a DeOraita level or not.⁶⁶

67.

- a. Hanaat Milveh: **Rashi**: Hanaat Mechilah from the Chattan to push off the due date. **Tosafot**: Hanaat Mechilah of someone else's loan. **Rambam**: An option to extend from the very beginning that works MiDin Netinat Maot. **Ra'avad**: Extending the loan is like a new Halvaah and Netinat Maot. **Baal HaMaor** and **Temim Demim**: It works through normal Kinyan Kesef and . **Rabbeinu Chananel**: He gave it back to her after accepting it and said Harei At with the Hanaah of accepting her loan.⁶⁷

b. Adam Chashuv:

68. **Rav Moshe**: Since it's calculated from midnight to midnight, it's always Muvla with respect to Shabbat. Leave something in the account to account for Yom Tov Shenit. **Rav Schachter**: Rav Moshe is assuming like the classical Poskim, but, according to **Reb Chaim** that the Ribbit is calculated from the beginning, there is no Issur.⁶⁸
69. **Shu"t Rashi**: Yes. **Rabbeinu Tam**: Only if you don't pay the Shaliach. **Mordechai**: Don't publicize Rashi's Pesak. **Beit Yosef, Taz, GRA**: Rashi never said such a thing. **Rama, Bach, Shach**: Halachah is like Rashi, but it's good to be Machmir.⁶⁹
70. Bechor.⁷⁰
71. **SMA**: Piraon Dmei HaMekach. **Taz, Netivot**: Kinyan of the Sheibud.⁷¹
72. **Terumat HaDeshen**: Nothing to do but wait until Sunday, as you don't want to make any Berachot Levatalah by doing it on Friday and making a Seudah on Shabbat or by doing it on Shabbat and making Kinyanim on Shabbat. **R' Aharon Walkin**: Bediavad, it's certainly fine.⁷²
73. **Reb Chaim**: Tenai Milta Achriti Hi means it's a different Halacha from Taut. **Tosafot**: In the absence of an Umdena DeMuchach to render the Kinyan a Taut, one requires the Chiddush HaTorah of Tenai to make the Chalot dependent on certain conditions that aren't inherently obvious. **Ra'avad**: Only for Chaluyot that one is not in charge of, such as Gittin veKiddushin, which are Torah invoked, as opposed to Mekach uMemkar. Chiluk HaAretz was also Issur veHetter, because it was Gemar HaKibbush and Hatchalat HaKedushah. **Rambam**: Not fulfilling a Tenai of MeAchshav uproots the Maaseh immediately, but the Chalot happened already. By a Tenai of Im, the Chalot will only happen if the Tenai is upheld and causes Kiyum HaMa'aseh, i.e. a new Chalot through something which would never be a normal Maaseh Kinyan. **Ramban**: A Taut must exist at the time of the Chalot. If it doesn't, one can still make it into a Taut by utilizing Mishpetei HaTenaim.⁷³

⁶⁶ בית יוסף אבן העזר כח:יג, אבני מילואים כח:לג, קצות החושן רלה:ד, בפרט בד"ה אמנם שטת תוס', קהלת יעקב כח:יג, נתיבות המשפט ביאורים רלה:יג, שלחן ערוך אורח חיים תרנח:ו, שיעור ט"ז

⁶⁷ קידושין ו: רש"י ותוס' שם, רמב"ם הלכות אישות ה:טו והלכות מלוה לוה ד:יג ו:ג, לחם משנה שם, בעל המאור בבא קמא יח., ראב"ד תמים דעים סימן סג, ארץ הצבי עמ' קצה, ריטב"א קידושין ו: ד"ה בהנאת מלוה ובבא מציעא סא: ד"ה ור' יוחנן, ברכת שמואל בבא מציעא סימן מח וקידושין סימן ד, תוספות הרא"ש קידושין ו: ד"ה דארווח לה זמנא, שיעור ט"ז וי"ז

⁶⁸ שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן נט וחלק ה סימן לח אות ט, שיעור ט"ז וכ"ב

⁶⁹ תוספות קידושין ו: ד"ה ארווח, שו"ת רש"י סימן קעז, מרדכי בבא מציעא רמז שלח, בית יוסף דרכי משה ושלחן ערוך יורה דעה

קס:טז, ביאור הגר"א שם ס"ק לה, שיעור י"ח

⁷⁰ רמב"ם הלכות תרומות ב:יח ובכורות יא:ח, שיעור י"ח

⁷¹ סמ"ע חושן משפט קצ:א, ט"ז שם ס"ק א, נתיבות המשפט ביאורים קצ:ב, שיעור י"ט

⁷² תרומת הדשן סימן רסט, תרומת הדשן ח"ב (פסקים וכתבים) סימן רלג, שלחן ערוך אורח חיים שלט:ו ויורה דעה שה:יא, שו"ת זקן

אהרן (וואלקין) חלק א סימן יח, שיעור י"ח

⁷³ תוספות קידושין ו: ד"ה לא החזירו, רמב"ם הלכות זכייה ומתנה ג:ח, ואישות ו:יד, טו, טז, רי"ף גיטין לז: בדפי הר"ף, ספר הזכות גיטין עו. (לז:לח. בדפי הר"ף), תוספות קידושין מט: ד"ה דברים שבלב אינם דברים וסב. ד"ה בשלמא, מסורה חוברת ב' עמ' לט, שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק א סימן קעט, שיעור י"ט

74. **Minchat Chinuch**: Probably, since Hana'ah KeKesef. **Rav Schachter**: That only works to make a Kinyan, not count as an actual Netinah.⁷⁴
75. **Rashi** and **Rambam**: All men are Hukshu leKarkaot. **Tosafot**: Only Avadim.⁷⁵
76. **R' Akiva Eiger**: Only Yad and Chatzer.⁷⁶

Questions requiring additional research:

1. ברכה על מצוות שחיטה.⁷⁷

⁷⁴ שיעור כ'

⁷⁵ שיעור כ'

⁷⁶ שו"ת רבי עקיבא איגר מהדורא קמא סימן רכב: כג, פתחי תשובה אבן העזר קלט: טו(ד), שיעור כ"ב וכ"ג

⁷⁷ רמב"ם ספר המצוות מניין המצוות, מצוה קמו והשגת הראב"ד שם, רמב"ם ספר המצוות מצוות עשה קנו, ט"ז יורה דעה א: טז, ארץ הצבי עמ' כט, גינת אגוז עמ' י, מפניני הרב עמ' תיג, שיעור ה'